

DE DOLLE REIS VAN KAPITEIN DAVEY.

DOOR KAPITEIN F. H. SHAW. 1.

Ln vroeger jaren," zei Hayes van de „Gloeiworm", „voer ik geruimen tijd op een kabeljauwbuis, van Gloucester, je weet wel! 't Was er een zwaar leven, drommels ja, maar een prettig leven. Je was onder helden en je werkte plezierig onder elkaar. Maanden achtereen op de vangst hadden we mist sneeuwstorm, hadden we van alles, en ieder oogenblik den dood voor oogen; met de stoomschepen voortjakkerende door alles, de vaart bedervende en je grimmig toeschreuwende omdat je het durfde wagen in d'r lui vaarwater te komen en ze te hinderen in d'r snelle vaart. Ja, ja, 't was 't leventje wel. Mijn schipper was de ouwe Davey, kap'tein Hiram T. Davey, een ruwe zeebonk, de ruwste van allen; een man die meer durfde wagen, dan een van zijn collega's en meestal — het geluk begunstigt de stoutmoedigen — de grootste winsten maakte."

Hayes keek den kring van toehoorders rond, verzameld in de kapiteinshut van de „Vijf veeren," en zijn verweerd gezicht glom van genoegen.

„Als ik den tijd had en jullie hadden geduld, dan kon ik je verhalen vertellen over de Banks ¹⁾, die je bijna niet zoudt gelooven. Ja, een menschenleven is daar niet veel waard."

„Kom, Hayes, we zijn allen zeelui, er is weinig wat we niet gelooven," zei Grimesthorpe, van de *Savanna*. „Wat mij betreft, ik heb genoeg wonderen in het onmetelijke diep gezien, om te gelooven dat Munchausen niet veel slag van vertellen had."

„O, het verhaal dat ik te vertellen heb, werkt heelemaal niet op de verbeelding. 't Is een eenvoudig, eerlijk verhaal van de zee, en geeft eenig denkbeeld van het leven daar. Ik zal het maar op mijn manier vertellen." Hij zweeg een oogenblik en scheen ernstig na te denken.

„Er was maar een teere plek in ouwe Davey's leven en dat was zijn vrouw: een nobele lieve vrouw. Als de *Ijsvogel*, mijn schoener, was binnengeloopen en de vangst werd gelost, dan speelde ze moeder over me, want ik was de jongste aan boord. Haar huis was het mijneen stond open voor me zoo dikwijls ik er noodig had. Ouwe moeder Davey breide truien voor me en kousen en wanten. Ze was zonder kinderen toen, want ze had maar één zoon gehad, en die had de Banks opgeëischt. Ik herinner mij nog goed dat ik eens met haar naar een vergadering ging die ieder jaar in Gloucester gehouden werd en waar dan een lijst werd voorgelezen van vermisten. En toen de eene naam na den anderen werd voorgelezen, voelde ik ze beven, naast mij. Ik durfde haar niet aanzien, ik wist dat er groote tranen langs haar oud gezicht liepen, en dat ze dacht aan haar jongen wiens sloep was overvaren door een razenden Duitschen stoomer welke vierentwintig knooien liep in een mist die je met geen bijl kon snijden. Doch ze keerde haar gerimpeld gezicht naar mij en zei, terwijl ze naar haar zakdoek greep: „Ik ben niet de eenige die verdriet heeft; het is voor velen een droevige dag!" Je ziet, ze drong haar eigen smart terug, door aan die van anderen te denken.

„Gedurende een reis of vier, laten we zeggen, gebeurde er niets bijzonders. Alles ging zijn gewone gangetje. Een paar kleine ongelukjes; we verloren een man; we vonden hem weer terug; we hadden een gemiddelde vangst; niets om over te spreken. De sloepen voeren af, bleven een geheelen dag weg en kwamen tegen den avond terug met de vangst; en zoodra we ons avondeten op hadden — we hadden een pronkjuweel van een kok op de ouwe *Ijsvogel* — begonnen we de visch schoon te maken. Je hoorde dan niets anders dan het geknars van de messen en het neersnijten der visschen... Wel, wel, wat is dat al een tijd geleden.

„We bereikten Gloucester, (het was vóór de reis die ik jullie wil vertellen) in een tijd dat het slechte weer aanbrak. Je kan slecht weer hebben op de Banks iederen tijd van het jaar, maar 's winters is het een beetje erger dan anders.

„Het eerste wat we hoorden, toen we landden was slecht nieuws. Ouwe Davey zei me nooit meer dan hij kwijt wilde wezen. 't Was een kerel met een kop uit mahoniehout gesneden. Hij vroeg om geen sympathie; maar ik wist dat 't met hem niet in den haak was, want hij vergat te vloeken op den jongen die een touw los liet, waarover de schipper struikelde.

„Ik kwam echter gauw genoeg te weten, wat er aan scheelde. Moeder Davey vertelde mij de geschiedenis.

„'t Komt allemaal door dien deugniet van een broer van hem," zei ze, en nu hilde ze niet, maar haar oogen schoten vuurstralen. „Hiram wilde naar geen reden luis-

teren. Nee, die deugniet was zijn broer en bloed is dikker dan water. Nou, wat moest hij doen dan borg voor hem zijn voor een som van vijfduizend dollars. Jake is een schurkachtige stroopliker, dat zal ik volhouden tot de Banks geheel opgedroogd zijn. En nou is 't gedaan, alles is weg, geld, huis, schip, lading, alles en Hiram moet voor alles opdraaien."

„Dat was een tegenslag, zooals je wel zult begrijpen. Vijf duizend dollar is een som voor een visschersman, 't beteekent heel wat voor menigeen van ons, maar voor Davey beteekende het meer dan voor één van ons. Hij had zich namenlijk ingelaten met speculeeren, uit verlangen om de visscherij vaarwel te zeggen. Zijn vrouw had hem menigmaal gesmeekt dat te doen, want zij had geen enkelen rustigen nacht als

† William J. Gaynor.

Mayor Gaynor, burgemeester van New-York, is op een reis naar Europa, midden in den oceaan, aan boord van het stoomschip „Baltic" overleden. - Hij is misschien de knapste burgemeester geweest die New-York ooit gehad heeft. Zijn bewind heeft zich gekenmerkt door een voortdurend strijd tegen de omkooprijen van Tammany Hall en het bederf in het politiewezen van de wereldstad. Die strijd heeft zijn zenuwen op een zwaren proef gesteld; bovendien leed hij aan een keelaandoening en wilde hij een Europeeschen specialist raadplegen. Maar bovenal had hij rust noodig. Thans is hij onverwacht de eeuwige rust ingegaan.

hij op zee was. Ze werd dan voortdurend gekweld door allerlei akelige droomen over ongelukken en schipbreuken. En omdat ze meer voor hem was dan iets anders ter wereld, had hij besloten aan haar wensch gehoor te geven en niet meer uit te varen. Daarom had hij gespeculeerd, ook omdat hij, als zeeman, anders zijn geld had uitgegeven zooals het gekomen was. En hij speculeerde wat meer en verloor meestentijds. Dit had hem waarschijnlijk verbitterd. Enfin, de zaken stonden zoo:

„Hij was aansprakelijk voor de vijfduizend dollars, die zijn broeder had schuld gemaakt. Dit moest worden betaald, op een of ander manier. Er stond reeds een flinke hypotheek op zijn schoener: hij had af en toe geld noodig gehad voor zijn speculaties en niet veel gelegenheid zijn schulden af te doen. Bovendien moest de interest van zijn hypotheek betaald worden, anders zou de hypotheekhouder op zijn schuit beslag leggen, deze tegen elken prijs verkoopen en Davey laten staan zonder broodwinning en zonder geld. Wel had hij nog een kleinigheid op de bank, maar dat was lang niet genoeg om zijns broeders schuld te betalen; 't was nog geen duizend dollars. Hij had alles opgespaard den laatsten tijd, sinds den dood van zijn zoon, maar nu erkende hij dat hij moedeloos was door al den tegenspoed. Toch was hij niet de man om zich zoo maar zonder strijd gewonnen te geven. Hij wist aan geld te komen en voldeed aan zijn verplichtingen als een man.

„Ik was verplicht geld te leenen," zei hij tot zijn vrouw, toen ze de zaak in mijn tegenwoordigheid bespraken. „en

het is nu mijn dure plicht, vrouw, om mijn schuld af te betalen. En betaald zal het worden, tot den laatsten cent." De bank eischte al zijn geld op, ze gingen niet buiten hun voorschriften, zakenmenschen als het zijn, hadden ze niet het minste gevoel van medelijden. Kap'tein Davey deed alle moeite op een of andere manier geld los te krijgen. Hij kon niets meer verkrijgen op zijn schoener, doch het was misschien mogelijk nog geld te krijgen door een of ander wanhopig middel, bijv. door een hypotheek op zijn huis. — zijn huis, dat al de jaren zijn eigendom was geweest en dat voor hem altijd zoo'n veilige haven was. Deze twee oude zielen waren als kinderen in dat huis; ze wandelden van de eene kamer in de andere, hand in hand, telkens als hij van de reis thuis kwam, en spraken er dan over dat ze dit zouden koopen en dat zouden koopen en beraadslaagden wat ze zouden doen in de toekomst als hij voor goed aan wal zou blijven. Ik moet jullie zeggen, 'k kreeg soms een brok in m'n keel als ik ze zoo samen bezig zag.

„Ongelukkig was het in dien tijd niet gemakkelijk om hypotheek te krijgen op huizen. 't Kostte moeite om iemand te vinden, die een duizend dollar geven wilde, en dien hij vond was een ouwe schurk, van wien gezegd werd dat hij rammelde in het geld, maar die nooit een dollar uitgaf als 't niet bepaald noodig was. Deze man, Sterndale heette hij, maakte zeer verzwarende voorwaarden.

„De interest," zei hij, „moet strikt op tijd worden betaald, begrepen? Niet één dag later. Ik zal beslag doen leggen, als je nalatig bent, Davey! Ik zal niet de minste gratie met je gebruiken! Zaken zijn zaken."

„Nou, Davey had geen uitweg meer. Hij teekende dus de voorwaarden, hoe hard ze ook waren. Hij moest aan den tegenspoed het hoofd bieden en dat was de eenige weg om het te doen.

„De *Ijsvogel* werd uitgeklaard en alle manschap was aan boord, toen Davey zijn zaken had afgehandeld. We waren zoo goed als klaar om uit te zeilen. Den avond voor we uitzeilden hadden de schipper en zijn vrouw woorden met elkaar; ik geloof dat het voor het eerst van hun leven was. Ze was geheel ontdaan, buiten zichzelf van verdriet. Ze had altijd luchtkasteelen gebouwd en daarom sprak ze op scherpen toon tegen haar man over zijn broeder. Ze beschuldigde Davey ervan meer om dat onwaardige familielid dan om zijn vrouw te hebben gedacht. Zeer natuurlijk, hè? Davey, die een tijd van beproefing achter den rug had en in overspannen toestand verkeerde, antwoordde op geërgerden toon, en in een woedende bui vertelde hij haar dat hij op het huis een hypotheek gesloten had en dat Sterndale zijn hypotheekhouder was.

„Die man!" riep moeder Davey uit. „Je weet dat hij onze bitterste vijand is, sedert... " toen zag ze mij staan en hield ze op, zoodat ik nimmer de oorzaak der vijandschap te weten kwam. Haar gemoed was evenwel in opstand en toen ik wegging hoorde ik haar nog zeggen: „Hij heeft slechts gewacht op zulk een kans. Als hij je kan ruïneren, zal hij het zeker doen!"

„Het was een houten huisje wat ze bewoonden en de muren waren niet dik, zoodat ik een groot deel van hun gesprek hoorde. Davey zei dat het geld zoo schaarsch was en

dat Sterndale de eenige man was die hem helpen kon. Ze redetwisten met elkaar tot laat in den avond en ik voor mij was blij, toen de volgende dag aanbrak en we aan boord gingen. Davey was dien dag in een onuitstaanbare bui; niemand kon 't hem naar den zin maken. Hij vitte en schold ons, en beulde ons af voor een kleinigheid, en schopte ons allen zonder onderscheid. We waren nauwelijks baas over onze eigen ziel.

„Meeder Davey had mij vaarwel gezoend, zooals ze altijd deed: ze was de eenige moeder die ik ooit gekend had. Het leek wel, neen, ik kan niet precies zeggen wat het leek, maar ze deed niet wat haar gewoonte was in storm en zonneschijn en kwam niet naar de pier om ons te zien vertrekken en ons staande op het uiterste punt nog een laatste vaarwel toe te wuiven. Dit feit en Davey's onguur humeur toonde mij duidelijk hoe de wind woei. Ik was dan ook niet verwonderd dat, toen we eenmaal in volle zee waren en we met een stevigen wind in het lapje naar de Banks koersten, Davey me liet roepen en me de zaak vertelde.

„We hebben twist gehad," zei hij, „onzen eersten werkelijken twist. Ze schold op me, vanwege die geldzaken. Misschien had ze gelijk, misschien niet. Maar ik meende dat ik gelijk had door aan geld te komen zooals ik deed. Ze mag Mark Sterndale nu eenmaal niet lijden, en zal het nooit doen. Hij stelde harde voorwaarden, dat geef ik toe, maar ik kreeg toch 't geld. Nou dan — we hadden woorden en ze zei mij geen vaarwel."

¹⁾ De banken bij New-Foundland, bezocht door kabeljauwvaarders.